

Çalışma Usulleri

Gündem

Yürütme Kurulu oturumlarının gündemi nasıl belirlenir?

1. Yürütme Kurulu Başkanı, Yürütme Kurulu Üyelerinin öneri veya görüşlerini almak üzere geçici taslak gündemi Büroya iletir.
2. Olağan oturum açılışından 30 gün önce, Üyeler Başkan tarafından hazırlanan geçici gündemi alırlar. Gündem aşağıdaki hususları içerir:
 - Genel Konferans tarafından Yürütme Kuruluna iletilen tüm konular
 - Birleşmiş Milletler, Üye Devletler, Yürütme Kurulu Üyeleri, Genel Direktör tarafından önerilen tüm konular
 - Yürütme Kurulu tarafından önceki oturumlarda dâhil edilmesine karar verilen tüm konular
 - Kuruluş Sözleşmesi, İşleyiş Kuralları veya diğer Kural ve Mevzuatlar kapsamında gerekli tüm konular ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 5](#))
3. Revize edilmiş geçici gündem: Başkan, geçici gündemin gönderilmesi ile oturum açılması arasında ya da diğer gerekli değişikliklerin yapılması önerilen herhangi bir konuyu içeren revize edilmiş geçici gündemi hazırlayabilir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 6](#))
 - Yürütme Kurulu, gündemi her oturumun başında kabul eder.

Gündeme maddeler ne zaman ilave edilebilir?

Yürütme Kurulu, geçici veya revize edilmiş geçici gündemi onaylamadan önce gündeme yeni madde ekleyebilir ya da değiştirebilir. Oturumda mevcut olan ve oy hakkına sahip olan Üyelerin çoğunluğu tarafından kabul edildiği takdirde maddelerin gündeme eklenmesi onaylanır. Kurul aksini kararlaştırmadıkça, bu durumlarda yeni maddeler gündeme alındıktan en az 48 saat sonra tartışmaya açılır.

([Ex. Board, Rules of Proc., rule 8 and rule 22](#))

Çalışma takvimi nasıl hazırlanır?

1. Yürütme Kurulu Başkanı maddeler için geçici taslak çalışma takvimini hazırlar.
2. Yürütme Kurulu Başkanı, Yürütme Kurulu Üyelerinin öneri veya görüşlerini almak için geçici taslak çalışma takvimini Büroya iletir.
3. Olağan oturum açılışından 30 gün önce, Üyeler Başkan tarafından hazırlanan geçici taslak çalışma takvimini alırlar.

Usul sorunu nedir?

Usul sorunu aşağıdakilerle ilgili olabilir:

- Tartışmanın yürütülme şekli
- Düzenin sağlanması
- İşleyiş Kurallarına uyma
- Konuşma sürelerinin sınırı
- Başkanlık yetkilerini kurallara uygun olarak görevleri ve sorumlulukları dâhilinde kullanma biçimleri

Herhangi bir gündemin tartışılması sırasında bir Üye usul sorununu belirtebilir ve Başkan tarafından usul sorununa ilişkin karar hemen verilir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 39](#))

- Usul sorunu sadece Yürütme Kurulu Üyeleri tarafından gündeme getirilebilir.

Karar Tasarısı (DR)

Karar tasarısı nedir? (DR)

Karar tasarısı gündemdeki bir maddeye ilişkin yeni karar ya da belgedeki mevcut karara değişiklik önerisidir.

Kimler karar tasarısı sunabilir?

- Yürütme Kurulu Üyeleri
- Başkan veya Başkan Yardımcıları
- Kurul Üyesi olan bir ülke grubu

Karar tasarısı ne zaman ve nasıl sunulmalıdır?

Karar tasarısı, bir maddeyle ilgili bir belge ile ilişkili olarak sunulmalıdır.

Karar tasarısı oturumdan önce veya oturum devam ederken sunulabilir.

Yürütme Kurulu aksine karar vermedikçe, komisyon ve komite raporları dışındaki tüm maddeler ilgili belgeler çalışma dillerinde Üye Devletlere dağıtılmasından en az 48 saat sonra tartışılabilir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 22, 3](#))

Taslak karar, uygun imzalarla Yürütme Kurulu Sekreteryası tarafından hazırlanır, çeviri için gönderilir ve Kurulun çalışma dillerinde Kurul Üyelerine dağıtılır.

Seçimler

Başkan ve Başkan Yardımcılarının Seçimleri

Yürütme Kurulunun Genel Konferansı takip eden oturumunun açılışında, Yürütme Kurulu, seçilen 58 Üye Devlet temsilcisinin arasından bir Başkan seçer. Yürütme Kurulu aynı zamanda Üyeleri arasından altı Başkan Yardımcısı seçer. Başkan gizli oylamayla seçilir. Başkan Yardımcıları seçimleri, Başkan seçiminde uzlaşma olmadığını görürse, gizli oylama usulüyle gerçekleştirilir.

Başkan, görev süresinden hemen sonra tekrar seçilemez. Mevcut Başkanın iki yıllık görev süresinden sonra, yeni Başkan, Kurulun diğer Üyeleri arasından seçilir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 10](#))

Oylama

Oylama nasıl gerçekleştirilir?

Yürütme Kurulunun her Üyesinin bir oy hakkı bulunmaktadır. Oylama genellikle el kaldırma usulüyle gerçekleştirilir. Bu durumda, oylamayla ilgili bir şüphe olursa, Başkan el kaldırma usulü ya da yoklama usulüyle ikinci bir oylama yapabilir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 52](#))

Başkan oylamanın başladığını duyurduktan sonra, oylamayla ilgili bir usul sorunu dışında kimse oylamayı kesemez. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 49](#))

Oylama usulleri:

- El kaldırma usulü
Oylama genellikle el kaldırma usulüyle gerçekleştirilir. Bu durumda, oylamayla ilgili bir şüphe olursa, Başkan el kaldırma usulü ya da yoklama usulüyle ikinci bir oylama yapabilir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 52](#))
- Yoklama usulü

Herhangi bir Üyenin talebi üzerine oylama yoklama usulüyle yapılır; Üyelerin isimleri alfabetik sıraya göre okunur ve katılan her Üyenin oyu toplantının özet tutanağına kaydedilir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 53](#))

- Gizli oylama
Genel Direktör ataması için aday seçiminin gizli oylamayla yapılması kararlaştırılmıştır. Bireylerle ilgili diğer tüm seçim ve kararlar, beş veya daha fazla Üyenin talep etmesi veya Başkanın kararlaştırması halinde gizli oyla alınır. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 54](#))

Salt çoğunluk

Yürütme Kurulunun kararları, Kurallarda aksi belirtilmediği takdirde, mevcut ve oy hakkı bulunan Üyelerin salt çoğunluğu ile alınır. Çoğunluğu belirleme amacıyla yalnızca olumlu ya da olumsuz oy kullanan üyelerin oyları sayılır. Çekimser oy kullanan Üyeler oy kullanmamış olarak düşünülür. ([Ex. Board, Rules of Procedure, rule 50](#))

Üçte iki çoğunluk

Aşağıda belirtilen durumlarda, mevcut ve oy hakkına sahip Üyelerin üçte iki çoğunluğu zorunludur:

- önerilerin yeniden değerlendirilmesi ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 45](#));
- yazışma yoluyla danışmanlık ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 60](#));
- İşleyiş Kurallarının değiştirilmesi ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 66](#));
- İşleyiş Kurallarının askıya alınması ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 67](#));
- Genel Konferansın her oturumundan önce, UNESCO üyesi olmayan ve oturuma gözlemci gönderilmesi için davet edilen Devletler listesinin oluşturulması. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 51](#))

Sürecin yönetimi

Kim söz alabilir?

Tüm Kurul Üyeleri herhangi bir zamanda söz hakkı isteyebilir.

Başkanın izin vermesiyle;

- Birleşmiş Milletler ve Uzman Kuruluşlarının temsilcileri,
- Üye Devletler ve Üye Olmayan Devletlerin gözlemcileri,
- Hükûmetler arası ve uluslararası sivil toplum kuruluşları gözlemcileri,
- Tartışma kapsamında konu doğrultusunda uzmanlığıyla davet edilen diğer kişiler söz alabilir.

Komisyonlar veya komiteler tarafından bir karar daha önce önerildikten sonra bir üye, genel oturumda maddeye ilişkin bir tartışmayı tekrar açma hakkına sahip midir?

İşleyiş Kuralları, Yürütme Kurulunun her komisyonunun (PX ve FA) genel oturumunda bir bütün olarak tavsiye ettiği taslak kararlar dizisini kabul edeceğini ifade eder. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 47](#))

Ancak, bir Üye Devlet belirli bir kararın ayrı olarak alınmasını talep edebilir ve taslak kararlar yardımcı organlar tarafından önerilmiş olsa dahi, o anda değişiklikler yapılabilir.

Konuşma sırası ve süre sınırı

- Konuşma sırası
Başkan konuşmacılara konuşma talep ettikleri sırayla söz verir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 31](#))
- Konuşma süresi sınırı
Yürütme Kurulu her konuşmacının süresini sınırlayabilir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 32](#))

Konuşmacı listesinin kapatılması

Başkan, tartışma sũresince konuşmacı listesini duyurabilir ve Kurulun muvafakatiyle listeyi kapattığını ilan edebilir. Listenin kapatıldığı ilan edildikten sonra gerçekleşen bir konuşmanın talebi halinde bir Őyeye cevap hakkı verebilir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 33](#))

Öneri metni

İki diğer Őye tarafından desteklenen herhangi bir Őyenin talebi doğrultusunda, herhangi bir somut őnerge, karar veya değişikliğe ilişkin tartışma, metnin çalışma dillerinde tũm Őyelere dağıtılmasına kadar askıya alınır. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 34](#))

Giderleri içeren Kararlar

Őnerinin idari ve mali sonuçlarına ilişkin Genel Direktũrũn raporu mevcut değilse, Yũrũtme Kurulu giderleri içeren bir karar almaz. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 34A](#))

Önerilerin geri çekilmesi

Bir öneri, őnerinin değiştirilmemesi koşuluyla, oylamaya başlamadan önce herhangi bir zamanda őneriyi sunan tarafından geri çekilebilir. Geri çekilen bir öneri başka herhangi bir Őye tarafından yeniden sunulabilir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 35](#))

Őzel Usuller

Genel Direktũr adayı belirleme

- Genel Direktũrũn gũrev sũresinin sona ermesinden en az altı ay önce veya herhangi bir zamanda Genel Direktũrlũk pozisyonunun boşalması durumunda en kısa sũrede, Yũrũtme Kurulu, Őye Devletleri Genel Direktũr gũrevine uygun olan kişilerin isimlerini gizli olarak őnermeye davet eder ve aynı zamanda bu kişilere ilişkin biyografik ayrıntıları sunmalarını talep eder.
- Yũrũtme Kurulu, őzel oturumda Őyeler tarafından sunulan tũm isimleri birlikte dikkate alır ve biyografik ayrıntıları mevcut olmayan öneri değerlendirmeye alınmaz.
- Yũrũtme Kurulu tarafından aday gũsterilecek kişi gizli oylama usulũyle seçilir.
- Yũrũtme Kurulu Başkanı, Genel Konferansa Kurul tarafından aday gũsterilen adayın bilgisini sunar. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 58](#))

Sekretarya atamaları konusunda danışmanlık

- Genel Direktũr, Yũrũtme Kurulunu bir önceki oturumdan bu yana D-1 ve ũstũ dũzeylerde her memurun atama, terfi veya yenileme sũzleřmesi konusunda bilgilendirir ve personel yũnetim sisteminin doğru uygulanması hakkında rapor verir.
- Genel Direktũr, Sekretarya yapısına ve őzellikle de gerçekleştirmeyi dũřũndũđũ önemli değeriklikler ve Sekretaryada ũst dũzey atamayı da kapsayan herhangi bir politika konusunda, en az iki yılda bir kez dũzenlenen őzel toplantıda Yũrũtme Kuruluna danışır. Bu kapsamda, Yũrũtme Kurulu, Genel Direktũrũn Kurulun danışma amacıyla gerçekleştirdiği son őzel toplantısından beri yapmış olabileceği paragraf 1'de belirtilen herhangi bir atama ya da yineleme sũzleřmesini inceler. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 59](#))

Yazışma yoluyla őzel danışmanlık

Yũrũtme Kurulu oturumunda değilken, olađanũstũ aciliyet ve őnem taşıyan tedbirler için Yũrũtme Kurulunun onayı gerekirse, Başkan uygun gũrdũđũ takdirde yazışma yoluyla Őyelere danışabilir. Önerilen tedbirler, Őyelerin ũte ikisi tarafından onaylanırsa kabul edilir. ([Ex. Board, Rules of Proc., rule 60](#))

- ❖ Bu metin <http://www.unesco.org/new/en/executive-board/sessions/working-methods/> adresinden alıntılanarak Türkçeleştirilmiştir.